

Förslag till grönstrukturplan för Jönköpings kommun

Naturskyddsföreningen i Jönköping vill framföra följande synpunkter på förslaget till grönstrukturplan:

Grönstrukturplanen, till skillnad från Naturvårdsprogrammet, har fokus på tätorter och tätortsnära naturområden. Här ligger tyngdpunkten på människans nytta av natur och grönstruktur. Naturskyddsföreningen vill gärna framhålla värdet av den biologiska mångfalden för dess egen skull. Ibland kan främjandet av naturvärden komma i konflikt med människans nyttjande. Föreningen uppskattar valet att framhålla blågröna stråk i grönstrukturplanen. Vattnets betydelse för att hålla ihop de gröna korridorerna i kommunen kan inte överskattas. Särskilt mindre vattendrag som lätt får stå tillbaka i bebyggelsen. Ett exempel är den kulverterade Junebäcken som nu i ett lovligt projekt återskapas. Strömsbergsbäcken och Tabergsåån är tillflöden till sjöarna i Jönköpings centrum och mycket värdefulla blåa stråk som riskerar omild behandling när staden expanderar. Naturskyddsföreningen vill därför lyfta dem särskilt i sammanhanget.

Uppföljning av tidigare grönstrukturplaner

Uppföljning och utvärdering av åtgärder löpande är viktigt. Det är tillfredsställande att tidigare grönstrukturplaner följts upp seriöst, och blir viktiga underlag i arbetet med den nya planen. Naturskyddsföreningen finner det intressant att få veta att merparten av föreslagna åtgärder i tidigare grönstrukturplaner verkligen genomförts. Nyttigt också att lyfta fram de misstag som begåtts för att de inte ska upprepas. Tråkigt att notera förlorade habitat på grund av förändringar i naturen av intensiv skötsel. Att antalet grönområden är intakt och att närheten för invånarna bibehållits är glädjande med tanke på hur mycket nära natur betyder för människors välbefinnande.

Utvärderingen av 30 detaljplaner ger vid handen att ambitionerna sjunker vid genomförandet. Att bara drygt hälften uppnår planens intentioner när det gäller naturvärden, är både trist och upprörande. Föreningen instämmer helt i behovet av kvalitetssäkring och/eller efterkontroll. Fortsatta utvärderingar av planer skulle kunna utgöra påtryckning i rätt riktning, liksom återkommande utbildning av berörda i hela projekterings-, bygg- och förvaltningskedjan. Inte minst ansvariga för skötsel av parker och grönområden behöver påminnas om naturvärden. Det visar alla tråkiga exempel på nerhuggna skyddsvärda träd.

Att få in samma budskap om naturvärdenas betydelse och förstärkning av blågröna stråk i alla kommunens planer och program är en utmaning, och kräver internt samarbete och gemensam utbildning över förvaltningsgränserna.

Mål, strategier och åtgärder

Naturskyddsföreningen uppskattar angreppssättet att peka ut saknade gröna stråk och länkar, inte bara de som finns. Det fäster uppmärksamheten på brister som behöver åtgärdas. De fyra målen ger en bra avvägning mellan mänsklig nytta och naturvärden. Strategier och åtgärder synes vara väl genomtänkta för att uppnå måluppfyllelse.

Under strategin *Säkerställ tillräcklig grönska av god kvalitet vid exploatering* beskrivs de kompensationsprinciper som kommunen ska arbeta utifrån. Under Åtgärder står att stadsbyggnadskontoret ska ta fram riktlinjer för compensation. Detta blir något förvirrande. Duger inte principerna eller får de en annan dignitet om de blir upphöjda till riktlinjer? Eller behövs helt andra förslag?

Orternas gröna karaktär

I kartmaterialet och i beskrivningen av den historiska utvecklingen av parker och grönområden i Jönköping, saknar Naturskyddsföreningen en utförligare redovisning av den viktiga period då stadens invånare odlade sin egen mat och såg till att få rekreation via de många kålgårdarna. John Bauers park, som uppges vara anlagd 1890, är i själva verket en sista hopklämd rest av ett stort, utfyllt, område söder om det som idag är Odengatan. Kålgårdar fanns även norr om Odengatan runt dagens Erik Dahlbergsgymnasium. Ännu i mitten av 1950-talet fanns många kålgårdar kvar. Att det knappast finns några spår idag, gör det än mer angeläget att bevara naturvärdena i restområdet.

Sammanfattningsvis anser Naturskyddsföreningen att förslaget till grönstrukturplan är ambitiöst och ger mycket kunskap och information, användbar för många syften. Inte minst avsnittet om sociala värden innehåller värdefulla fakta som kan bli avstamp för förbättringar. Föreningen uppskattar särskilt genomgång av parkers och grönområdets olika användningsområden och funktioner, liksom avsnittet om grönområden som pedagogisk resurs där även brister som finns i det hänseendet redovisas.

Naturskyddsföreningens förhoppning är att grönstrukturplanen kommer att läsas och studeras för att få genomslagskraft som kunskapskälla i planeringen.

För Naturskyddsföreningen i Jönköping

Anders Berthling
Ordförande

Pia Larsson
Kontaktperson i planfrågor